

Soru-Cevap

Soru:

İdeal Ekonomi Politikası kitabının [Arapça metninin] 105. sayfasının beşinci satırında şu metin geçmektedir: Dâr-ul Harp açısından olana gelince; İster Müslüman isterse de gayrimüslim olsun İslam tabiiyetini taşımayan herkes yabancı olup Müslümanın kanının ve malının haram olması dışında bunlarla hükmen harbî muamelesiyle muamele edilir. Mal ve diğer hükümlerle ilgili hükümlere gelince; bu kişiye, gayrimüslimle eşit olarak muamele edilir. Dolayısıyla nafaka hakkına sahip değildir, devletin rayesinden birine miras bırakamaz ve varis de olamaz.

Soru şudur: Dâr, öldürme, kölelik ve din farkı gibi mirasın engellerinden (manilerinden) midir? O halde farz edelim ki Müslüman bir adam Dâr-ul Küfür de yaşıyor ve onun babası da Dâr-ul İslam da yaşıyor ve babası da vefat etti. Peki bu kişinin babasına varis olamayacağının delili nedir? Yani Resul [Sallallahu Aleyhi ve Sellem]'in; *إِنَّ اللَّهَ أَعْطَى كُلَّ ذِي حَقٍّ حَقَّهُ* "Allah, her hak sahibinin hakkını vermiştir" kavline binaen bu malı hak ediyor mu yoksa hak etmiyor mu?

Cevap:

[المانع] Mani, yani engel: Bulunmasından ötürü (hükümün) yokluğu (yada sebebin batıllığı) gereken şeydir...

Mirasın engellerinin; kölelik, öldürme ve din farkı gibi üç olduğu üzerinde dört mezhebin ittifak etmelerinin yanı sıra ridde [dinden dönme] ve dârların farklı olması gibi diğer hususlarda ihtilaf etmişlerdir... Tüm bunların ise birtakım detayları vardır...

Biz ise dârin farklı olmasını mirasın bir engeli olarak kabul ediyoruz. Yani Dâr-ul Küfürde yaşayan bir kimse Dâr-ul İslam'da yaşayan, bir başka ifadeyle aslı mukim olan, yani bir maksat için giden ve sonra geri dönen kimse değil şu anki deyiimiyle vatandaş olan bir kimseye varis olamaz... Bugün, Irak ve Suriye gibi Dâr-ul İslam olmayan iki Müslüman ülke arasında bir fark yoktur... Çünkü Müslüman ülkelerde asıl olan tek bir dârin olmasıdır. Dolayısıyla böylesi durumlarda miras engellenmez.

Mirası engelleyen dârin farklı olmasına gelince; bu, ortada Dâr-ul İslam ile Dâr-ul Küfrün olması durumunda geçerlidir. Zira bir Müslüman Dâr-ul Harp'tan Dâr-ul İslam'a hicret etmeyip bilakis Dâr-ul Harp'ta "vatandaş" olarak kalmışsa işte bu durum, mirası engelleyen iki dârin farklı olmasıdır. Çünkü Allahuteala, hicret edenle hicret etmeyen arasındaki velayeti engellemiştir. Zira O, şöyle buyurmuştur:

“İman edipte hicret etmeyenlere ise hicret edinceye kadar size onların velayetinden [mirasından] hiçbir şey yoktur.” [Enfal 72] Dolayısıyla Dâr-ul İslam olduğu halde oraya hicret etmeyerek Dâr-ul Harp'ta ikamet eden dahası muharip devletin tabiiyetini taşımaya devam eden kimsenin üzerine hüküm intibak etmektedir. Yani Dâr-ul İslam'a hicret etmeyerek Dâr-ul Harp'ta kalmaya devam etmekle mirastan engellenmiş olmaktadır. Ancak Şahsiyye'nin ikinci bölümdeki "Dâr-ul Küfür'den Dâr-ul İslam'a Hicret" babında geçtiği ve özellikle de; "Dinini izhar etmeye ve talep edilen şeri hükümleri yerine getirmeye muktedir olmakla birlikte aynı zamanda ikamet ettiği Dâr-ul Küfrü Dâr-ul İslam'a dönüştürme gücüne sahip olan kimseye gelince; ister bu güce bizzat kendisi ister kendi beldesindeki Müslümanlarla kitleleşmesi ister kendi ülkesi dışındaki Müslümanlarla yardımlaşması ister **İslam Devleti** ile yardımlaşması isterse herhangi meşru bir vesile sayesinde sahip olsun bu kimsenin bu durumda Dâr-ul Küfür'den Dâr-ul İslam'a hicret etmesi haramdır. Zira Dâr-ul Küfür'ü Dâr-ul İslam'a dönüştürmek için çalışması vaciptir ve bu durumda hicret etmesi haramdır" şeklinde varit olduğu üzere Dâr-ul Harp'ta şeri olan bir sebepten dolayı kalmaya devam ediyorsa, **bu ve benzeri kimselerin kalmaları şeri olan bir durum olup... mirasa etki etmez.**

Mukaddime'nin ikinci bölümünün 189. maddesinde geçen hususlarda aynı şekildedir. Dolayısıyla mukaddimenin bu babında geçen bazı hususları sizlere aktaracağım:

(... Binaenaleyh Dâr-ul İslam varken hicret etmesi vacip olan bir kimsenin Dâr-ul Küfür'de ikamet etmesi haramdır. Bunun da ötesinde bir Müslümanın Dâr-ul Küfür'de ikamet etmesi onu Dâr-ul Küfür halkından kılar. Dolayısıyla gerek İslam Devleti ile ilişkiler gerekse diğer fertlerle ilişkileri bakımından ona Dâr-ul Küfür hükümleri tatbik edilir. Dolayısıyla da ona had uygulanmaz, ondan zekat alınmaz, Dâr-ul İslam'da olan bir kimseye varis olamaz ve Dâr-ul İslam'da olan kimselerin nafakası ona düşmez. Çünkü Dâr-ul Küfür halkına şeri hükümler tatbik edilmez. Müslümanların lehine olanlar onların lehine olmadığı gibi Müslümanların aleyhine olanlar da onların aleyhine değildir. Dolayısıyla hükümler onları kapsamaz. Bunun delili şudur ki

Müslümanlar, Dâr-ul Küfür'de olanların sadece Müslüman olmalarını değil aynı zamanda İslam'ın otoritesinin altına girmelerini de talep ediyorlardı. Zira Süleyman İbn-u Burayde'nin, babasından şöyle dediği rivayet edilmiştir: *كَانَ رَسُولُ اللَّهِ إِذَا أَمَرَ أَمِيرًا عَلَى جَيْشٍ أَوْ سَرِيَّةٍ أَوْ صَادَةٍ فِي خَاصَّتِهِ يَتَّقَى اللَّهَ وَمَنْ مَعَهُ مِنَ الْمُسْلِمِينَ خَيْرًا، ثُمَّ قَالَ: اغْرُوا بِاسْمِ اللَّهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، قَاتِلُوا مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ، اغْرُوا وَلَا تَغْلُوا وَلَا تَغْدُرُوا وَلَا تَمُتُّلُوا وَلَا تَقْتُلُوا وَلِيدًا، وَإِذَا لَقِيتَ عَدُوَّكَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ فَادْعُهُمْ إِلَى ثَلَاثِ خِصَالٍ أَوْ خِلَالٍ، فَأَيُّتَهُنَّ مَا أَجَابُوكَ فَاقْبَلْ مِنْهُمْ وَكُفَّ عَنْهُمْ، ثُمَّ ادْعُهُمْ إِلَى الْإِسْلَامِ، فَإِنْ أَجَابُوكَ فَاقْبَلْ مِنْهُمْ وَكُفَّ عَنْهُمْ، ثُمَّ ادْعُهُمْ إِلَى التَّحَوُّلِ مِنْ دَارِهِمْ إِلَى دَارِ الْمُهَاجِرِينَ، وَأَخْبِرْهُمْ أَنَّهُمْ إِنْ فَعَلُوا ذَلِكَ فَلَهُمْ مَا لِلْمُهَاجِرِينَ وَعَلَيْهِمْ مَا عَلَى الْمُهَاجِرِينَ، فَإِنْ أَبَوْا أَنْ يَتَحَوَّلُوا مِنْهَا فَأَخْبِرْهُمْ أَنَّهُمْ يَكُونُونَ كَأَعْرَابِ الْمُسْلِمِينَ يَجْرِي عَلَيْهِمْ حُكْمُ اللَّهِ الَّذِي يَجْرِي عَلَى الْمُؤْمِنِينَ، وَلَا يَكُونُ لَهُمْ فِي الْقَنِيمَةِ وَالْفَيْءِ شَيْءٌ إِلَّا أَنْ يُجَاهِدُوا مَعَ الْمُسْلِمِينَ* "Resulullah [SallAllahu Aleyhi ve Sellem] bir orduya yahut bir seriyyeye emîr tayin ettiği zaman, hassaten ona Allah'a karşı takvalı olmasını ve beraberindeki Müslümanlara da hayır tavsiye eder, sonra şöyle derdi: "Allah'ın adıyla, Allah yolunda gazveye çıkın. Allah'ı inkar edenler ile savaşın! Gazveye çıkın, ama haddi aşmayın, gadr (haksızlık) etmeyin, müsle (hakaret için cesetler üzerinde tahribat) yapmayın, çocukları öldürmeyin! Müşrik düşmanlarıyla karşılaştığın zaman, onları üç haslete yahut sıfata davet et. Eğer sana icabet ederlerse, onlardan kabul et ve artık onlara dokunma! Önce İslam'a davet et, eğer sana icabet ederlerse, onlardan kabul et ve artık onlara dokunma! Sonra kendi dârlarından (beldelerinden) Dâr-ul Muhacirun'a (Dâr-ul İslam'a) ayrılmaya (hicrete) davet et ve onlara haber ver ki bunu yapmaları halinde Muhacirlerin lehine olan onların da lehine olur, Muhacirlerin aleyhine olan onların da aleyhine olur. Eğer ondan (beldelerinden) ayrılmayı reddederlerse, onlara haber ver ki Müslüman Arabiler (bedevîler) gibi olurlar; müminler üzerine icra edilen Allah'ın hükmü onların da üzerine icra edilir, ama onların ganimette ^[savaş yoluyla düşmandan alınan mal] ve feyde ^[savaş olmadan düşmandan alınan mal] hiçbir hakkı olmaz, Müslümanlar ile birlikte cihat etmeleri müstesna." [Muslim rivayet etti] Yine Resul [SallAllahu Aleyhi ve Sellem], şöyle buyurmuştur: *ثُمَّ ادْعُهُمْ إِلَى التَّحَوُّلِ مِنْ دَارِهِمْ إِلَى دَارِ الْمُهَاجِرِينَ، وَأَخْبِرْهُمْ أَنَّهُمْ إِنْ فَعَلُوا ذَلِكَ فَلَهُمْ مَا لِلْمُهَاجِرِينَ وَعَلَيْهِمْ مَا عَلَى الْمُهَاجِرِينَ* "Sonra kendi dârlarından (beldelerinden) Dâr-ul Muhacirun'a (Dâr-ul İslam'a) ayrılmaya (hicrete) davet et ve onlara haber ver ki bunu yapmaları halinde Muhacirlerin lehine olan onların da lehine olur, Muhacirlerin aleyhine olan onların da aleyhine olur." [Muslim rivayet etti] Dolayısıyla bu, bizim lehimize ve aleyhimize olanların onlara da olması, yani hükümlerin onları da kapsaması için ayrılmayı (hicret etmeyi) şart koşan bir nasıttır...]

Dârın farklı olması, açıkladığımız şekilde mirası engellemektedir.

H. 23 Şaban 1432

M. 24.07.2011